

1. KARTA PRZEDMIOTU

Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów: Lekarski
Forma studiów: Stacjonarne
Stopień studiów: Magisterskie, jednolite
Specjalności: Bez specjalności
Rok akademicki: 2023/2024

BADANIE PRZEDMIOTOWE	
NAZWA PRZEDMIOTU	Badanie przedmiotowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	1
JĘZYK WYKŁADOWY	Polski
PROWADZĄCY	prof. dr.hab. Barbara Rogala dr n. med. Emanuel Kolanko dr.med. Anna Rzucidło-Hymczak lek. med. Łukasz Goliński lek.med. Justyna Dolna-Michno
OSOBA ODPOWIEDZIALNA	dr n. med. Emanuel Kolanko
LICZBA GODZIN	
WYKŁADY	9 godz.
ĆWICZENIA	27 godz.
CELE PRZEDMIOTU	
CEL 1	Przekazanie wiedzy i wykształcenie umiejętności niezbędnych do prowadzenia badania przedmiotowego rozumianego jako badanie ogólne (niespecjalistyczne), w tym przy użyciu podstawowych technik badania przedmiotowego - oglądania, palpacji, opukiwania i osłuchiwania.
CEL 2	Przekazanie wiedzy i wykształcenie umiejętności niezbędnych do używania narzędzi stosowanych do badania przedmiotowego - w tym w szczególności stetoskopu, ciśnieniomierza, otoskopu, oftalmoskopu, termometru, pulsoksymetru, latarki lekarskiej, młotka neurologicznego.

BADANIE PRZEDMIOTOWE

CEL 3

Przekazanie wiedzy i wykształcenie umiejętności z zakresu ogólnej interpretacji wyników zastosowania poszczególnych technik i narzędzi używanych do badania przedmiotowego.

EFEKTY UCZENIA SIĘ

MW1

Wiedza: Student zna zasady przygotowania lekarza i pacjenta do badania przedmiotowego; student zna główne rodzaje narzędzi używanych do badania przedmiotowego, a także możliwe czynniki wpływające na dokładność ich wskazań; student zna zasady pomiaru ciśnienia tętniczego metodą Riva-Rocci'ego z modyfikacją Korotkowa.

MW2

Wiedza: Student zna zasady oceny stanu ogólnego pacjenta oraz zasady posługiwania się oglądaniem, palpacją, opukiwaniem i osłuchiwaniem; student zna terminologię używaną do opisywania wyników badania przedmiotowego.

MW3

Wiedza: Student wie, jakie są najczęstsze zmiany możliwe do stwierdzenia oglądaniem na skórze i błonach śluzowych; student wie, jakie są zasady opisywania umiejscowienia zmian stwierdzanych w badaniu przedmiotowym na głowie i szyi, klatce piersiowej, brzuchu i kończynach.

MW4

Wiedza: Student zna charakterystykę zmian akustycznych stwierdzanych przy osłuchiwaniu, w tym szczególnie szmerów naczyniowych, zjawisk osłuchowych nad polami płucnymi i nad typowymi punktami osłuchiwania serca, dźwięków związanych z perystaltyką; student wie jak powstają tony Korotkowa osłuchiwane przy pomiarze ciśnienia tętniczego.

MW5

Wiedza: Student zna metody oceny stanu świadomości pacjenta; student wie jakie czynności układu nerwowego bada się w trakcie badania układu nerwowego; student zna podstawową charakterystykę objawów najczęstszych neurologicznych zespołów ruchowych i czuciowych.

MU1

Umiejętności: Student potrafi poprawnie przygotować siebie i pacjenta do badania poszczególnych układów (narządów) oraz do badania całościowego pacjenta; potrafi przeprowadzić badanie głowy i szyi w zakresie podstawowym, w tym z użyciem latarki lekarskiej, szpatułki, otoskopu, oftalmoskopu i stroików; student potrafi opisać efekty badania.

BADANIE PRZEDMIOTOWE

MU2	Umiejętności: Student potrafi przeprowadzić badanie klatki piersiowej, w tym szczególnie płuc i opisać jego efekty; student potrafi poprawnie używać stetoskopu przy osłuchiwaniu płuc; student potrafi odróżnić podstawowe zjawiska osłuchowe płuc na podstawie ich symulacji i opisać swoje spostrzeżenia.
MU3	Umiejętności: Student potrafi przeprowadzić badanie klatki piersiowej ukierunkowane na badanie serca, w tym szczególnie z użyciem stetoskopu i opisać jego efekt; student potrafi odróżnić podstawowe zjawiska osłuchowe serca na podstawie ich symulacji.
MU4	Umiejętności: Student potrafi przeprowadzić badanie brzucha, w tym szczególnie ukierunkowane na badanie wątroby, śledziony, nerek, a ponadto potrafi przeprowadzić badanie ukierunkowane na obecność tak zwanych objawów otrzewnowych; student potrafi opisać efekty badania, w tym szczególnie potrafi właściwie nazwać poszczególne okolice brzucha.
MU5	Umiejętności: Student potrafi poprawnie badać guzy i opisywać ich charakterystykę, w tym szczególnie na przykładzie guzów piersi z użyciem fantomów i badania dołów pachowych; student potrafi przeprowadzić badanie <i>per rectum</i> i poprawnie opisać jego efekty; student potrafi przeprowadzić badanie prostaty i opisać jego efekty (na podstawie użycia fantomu).
MU6	Umiejętności: Student potrafi przeprowadzić podstawowe (niespecjalistyczne) badanie neurologiczne i poprawnie posługiwać się poszczególnymi narzędziami do badania neurologicznego; potrafi poprawnie nazwać i opisać poszczególne etapy badania neurologicznego.
MU7	Umiejętności: Student potrafi przeprowadzić badanie mięśni i opisać jego efekty; student potrafi przeprowadzić badanie stawów, w tym opisać ich ruchomość ze szczególnym uwzględnieniem ruchomości poszczególnych odcinków kręgosłupa, stawów nadgarstka, stawów łokciowych, stawów barkowych, stawów biodrowych, stawów kolanowych i skokowych.
MU8	Umiejętności: Student potrafi poprawnie scalić dotychczas ćwiczone umiejętności i poprawnie przeprowadzić badanie pacjenta „od stóp do głowy” posługując się logiczną i praktyczną sekwencją badania; student potrafi poprawnie współpracować z pacjentem przy badaniu i poprawnie opisywać efekty badania.

BADANIE PRZEDMIOTOWE	
MK1	Kompetencje społeczne: Student wykazuje szacunek wobec badanej osoby oraz odpowiedzialność za powierzony sprzęt.
WYMAGANIA WSTĘPNE	
[1] Strój medyczny - fartuch lekarski lub dwuczęściowy komplet medyczny; stetoskop. [2] Zdjęcie biżuterii noszonej na dłoniach i nadgarstkach oprócz zegarka z sekundnikiem; właściwe przygotowanie dłoni (długość paznokci). [3] Zapoznanie się z tematyką ćwiczeń; uczestnictwo w wykładach.	
TREŚCI PROGRAMOWE	SZCZEGÓŁOWY OPIS BLOKÓW TEMATYCZNYCH
WYKŁAD 1	Zasady przygotowania lekarza i pacjenta do badania przedmiotowego; główne rodzaje narzędzi używanych do badania przedmiotowego, w tym szczególnie stetoskopów, otoskopów, oftalmoskopów, ciśnieniomierzy, termometrów, a także możliwe czynniki wpływające na dokładność ich wskazań; zasady pomiaru ciśnienia tętniczego metodą Riva-Rocci'ego z modyfikacją Korotkowa; zasady oceny stanu ogólnego pacjenta; zasady posługiwania się oglądaniem, palpacją, opukiwaniem i osłuchiwaniami.
WYKŁAD 2	Terminologia używana do opisywania topografii wyników badania przedmiotowego; zasady opisywania podstawowych typów budowy ciała; najczęstsze rodzaje przymusowego ułożenia ciała; charakterystyka różnych rodzajów zachowania pacjenta - w zakresie od pobudzenia psychoruchowego do śpiączki; najczęstsze zmiany możliwe do stwierdzenia oglądaniem na skórze i błonach śluzowych, w tym szczególnie bledałość, zmiany pigmentacji, sinica, żółtaczką, rumień i podstawowe rodzaje zmian ogniskowych pierwotnych i wtórnych.
WYKŁAD 3	Zasady opisywania umiejscowienia zmian stwierdzanych w badaniu przedmiotowym na głowie i szyi, klatce piersiowej, brzuchu i kończynach; charakterystyka zmian akustycznych stwierdzanych przy osłuchiwaniu, w tym szczególnie szmerów naczyniowych, zjawisk osłuchowych nad polami płucnymi (podstawowych i dodatkowych); charakterystyka zmian akustycznych stwierdzanych przy osłuchiwaniu, w tym szczególnie zjawisk osłuchowych nad typowymi punktami osłuchiwania serca (tonów, szmerów, klików, trzasków), dźwięków związanych z perystaltyką (prawidłowych i patologicznych); powstawanie tonów Korotkowa podczas osłuchiwania przy pomiaru ciśnienia tętniczego.

BADANIE PRZEDMIOTOWE	
WYKŁAD 4	Podsumowanie i omówienie całościowego przedmiotowego badania klinicznego; omówienie najistotniejszych etapów badania przedmiotowego u pacjenta w ciężkim stanie ogólnym; omówienie niektórych aspektów badania szczególnych grup pacjentów - dzieci, pacjentów w wieku podeszłym i pacjentów z ograniczeniami mentalnymi; omówienie warunków zaliczenia przedmiotu.
ĆWICZENIE 1	Badanie głowy, oczu, uszu, nosa, jamy ustnej i szyi.
ĆWICZENIE 2	Badanie klatki piersiowej i płuc.
ĆWICZENIE 3	Badanie układu sercowo-naczyniowego i obwodowego układu naczyniowego.
ĆWICZENIE 4	Badanie brzucha.
ĆWICZENIE 5	Badanie guzów na przykładzie badania piersi -- na fantomach, badania dołów pachowych i badania <i>per rectum</i> - na fantomach.
ĆWICZENIE 6	Badanie układu nerwowego: nerwy czaszkowe, układ ruchowy, układ czuciowy, odruchy, objawy oponowe.
ĆWICZENIE 7	Układ mięśniowo-szkieletowy, stawy.
ĆWICZENIE 8	Badanie pacjenta „od stóp do głowy” i powtórka wybranych elementów badania przedmiotowego.
ĆWICZENIE 9	Zaliczenie.
METODY DYDAKTYCZNE	
M2	Prezentacja multimedialna
M16	Prezentacja wideo
M10	Prezentacja przez nauczyciela
	Ćwiczenie z użyciem fantomów
	Ćwiczenie z użyciem symulatorów
	Ćwiczenie praktyczne w parach
	Ćwiczenie z użyciem omawianych narzędzi
NAKŁAD PRACY STUDENTA	
GODZINY KONTAKTOWE Z NAUCZYCIELEM AKADEMICKIM	36 godzin
GODZINY BEZ UDZIAŁU NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO	Przygotowanie do zajęć: 10 godzin Przygotowanie do zaliczenia: 14 godzin

BADANIE PRZEDMIOTOWE

**SUMARYCZNA LICZBA
GODZIN DLA PRZEDMIOTU**

60 godzin

REGULAMIN ZAJĘĆ I WARUNKI ZALICZENIA

1. Niniejszy regulamin określa zasady obowiązujące w czasie zajęć z przedmiotu Badanie przedmiotowe.
2. Zajęcia skoncentrowane będą wokół umożliwienia studentom nabycia wiedzy i umiejętności samodzielnego prowadzenia podstawowego badania przedmiotowego, rozumianego jako badanie niespecjalistyczne.
3. Każdy student zobowiązany jest przed kolejnymi zajęciami do zapoznania się z ich tematyką i przygotowania się do nich z użyciem dostępnych pomocy źródłowych, ponieważ oczekuje się czynnego uczestnictwa studentów w zajęciach i włączania się w ich przebieg (np. poprzez komentowanie, zadawanie pytań, wyjaśnianie kontrowersji itp.).
4. Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa, przy czym w usprawiedliwionych przypadkach nieobecności możliwe jest ich odrabianie z inną grupą, po uzyskaniu zgody asystenta, który ją prowadzi; zgodę taką należy uzyskać przed zajęciami poprzez wcześniejszy kontakt z asystentem, np. drogą poczty elektronicznej lub bezpośrednio przed zajęciami, przy czym asystent może odmówić, jeśli liczba odrabiających zajęcia studentów będzie wpływała na organizację zajęć.
5. Studenci uczestniczący w zajęciach praktycznych zobowiązani są do pozostawienia odzieży wierzchniej i plecaków/toreb/bagaży w szatni; na zajęcia studenci zgłaszają się w fartuchach lekarskich, ewentualnie w dwuczęściowych ubraniach medycznych, w obuwiu przeznaczonym wyłącznie do używania w czasie zajęć; na zajęcia należy przynieść stetoskop, nieobowiązkowo latarkę medyczną, przybory do notowania i ewentualnie pomoce źródłowe; należy zwrócić uwagę, że elementarną składową przygotowania do ćwiczeń z badania przedmiotowego jest zadbanie o odpowiednią długość paznokci - długość paznokci powinna być jak najkrótsza, a co najwyżej taka, aby nie wystawały one poza opuszki palców.
Ponadto przed zajęciami należy zdjąć biżuterię noszoną na dłoniach lub nadgarstkach.
Niedopuszczalne jest zgłaszanie się na zajęcia w stroju niezgodnym z profesjonalną postawą lekarza i wykazywanym przez niego szacunkiem dla pacjenta (np. krótkie spodnie u mężczyzn, fartuch z widocznymi zabrudzeniami, zbyt mały i krępujący ruchy fartuch damski noszony przez mężczyznę itp.).
Na zajęciach niedopuszczalne jest używanie telefonów komórkowych, tabletów i innych urządzeń tego typu, a jeśli student ma je przy sobie muszą one zostać wyłączone, przez co rozumie się wyłączenie ich zasilania, a nie, na przykład, tak zwane wyciszenie.
6. Studenci uczestniczący w zajęciach korzystają z różnych form dydaktycznych, przy czym schemat zajęć zakłada następujący ich przebieg:
 - a) prezentacja wideo,
 - b) praktyczna prezentacja danego tematu dokonywana przez asystenta,
 - c) doskonalenie umiejętności praktycznych w zespołach dwuosobowych -- wzajemne badanie.
7. W ramach doskonalenia umiejętności praktycznych oczekuje się, że studenci będą ćwiczyć niektóre elementy badania fizykalnego na sobie (w zespołach dwuosobowych lub -- w przypadku nieparzystej liczby obecnych studentów -- trzyosobowych), przy czym dobór w pary lub trójki należy do studentów.
8. Niekiedy konieczne będzie częściowe odsłonięcie niektórych części ciała i należy się do tego odpowiednio przygotować przed zajęciami. W tym miejscu podkreślić należy, że w czasie ćwiczeń (np. dotyczących badania klatki piersiowej) studentki nie będą zdejmowały biustonoszy.
9. W czasie badania należy bezwzględnie przestrzegać zachowania właściwego dla relacji lekarz-pacjent (obowiązuje takt i dyskrecja).
10. W przypadku stwierdzenia zmian, które wydają się studentowi nieprawidłowe NIE WOLNO informować o tym kolegi stawiając rozpoznanie patologii, lecz poprosić asystenta o konsultację.

BADANIE PRZEDMIOTOWE

11. W uzasadnionych przypadkach student może poprosić o zwolnienie go z konieczności rozbierania się i wyjaśnić przyczynę w poufnej rozmowie z asystentem, którego obowiązuje tajemnica lekarska.

12. Ćwiczenia prowadzone są według zasady „jestem wdzięczny, że kolega pozwala mi ćwiczyć, ale w zamian również wyrażam na to zgodę”.

13. Na pierwszych zajęciach z przedmiotu studenci wyłaniają spośród siebie osobę lub dwie osoby odpowiedzialne za przyjęcie od asystenta sprzętu używanego w czasie zajęć i za przekazanie kompletu otrzymanych pomocy asystentowi po ich zakończeniu.

14. Przed opuszczeniem przez studentów sali ćwiczeń asystent jest zobowiązany sprawdzić kompletność i liczbę zwróconego sprzętu, a studenci są zobowiązani do pozostawienia sali ćwiczeń w ładzie i porządku (należy przywrócić salę ćwiczeń do jej stanu sprzed rozpoczęcia ćwiczeń) - niedopuszczalne jest pozostawianie np. szpatulek, rękawiczek, ręczników papierowych i innych przedmiotów na kozetkach, czy na podłodze

METODY OCENY POSTĘPU STUDENTÓW

W ZAKRESIE WIEDZY	Pytania sprawdzające w czasie ćwiczeń.
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI	Demonstracja umiejętności w czasie ćwiczeń.
W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	Ocena zachowania się studentów na ćwiczeniach.
SPRAWDZIANY KSZTAŁTUJĄCE	Bieżące sprawdzanie wiadomości i ocena umiejętności na ćwiczeniach.
SPRAWDZIANY PODSUMOWUJĄCE (I i II termin)	Termin I: zaliczenie praktyczne - 5 zadań do zademonstrowania. Termin II: zaliczenie praktyczne - 5 zadań do zademonstrowania.

KRYTERIA EGZAMINU/ ZALICZENIA Z OCENĄ

ZAL	co najmniej 4/5 zadania wykonane poprawnie
NZAL	mniej niż 4/5 zadania wykonane poprawnie

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

[1] Macleod's : Graham Douglas, Fiona Nicol, Colin Robertson- Badanie Kliniczne; Edra&Partner Wrocław 2021

[2] Bates Kieszonkowy przewodnik po badaniu podmiotowym i przedmiotowym; red. wydania polskiego Zbigniew Gaciong i Piotr Jędrusik 2014

[3] Jan Tatoń, Anna Czech Diagnostyka Internistyczna.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

[1] Piotr Zaborowski Podstawy badania klinicznego.